



Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки та інформаційних технологій
Кафедра міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету економіки та
інформаційних технологій



Ю.М. Неговська

РОБОЧА ПРОГРАМА

РИЗИКИ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

підготовки другий (магістерський) рівень
(назва рівня вищої освіти)
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
(код і найменування спеціальності)
професійної програми «Міжнародні економічні відносини»
(найменування освітньої програми)
тип дисципліни професійної та практичної підготовки

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми



С.О.Радзієвська

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою міжнародних економічних відносин
протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри



В.Р.Костюк

Розробники:

Штулер Ірина Юріївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: «Ризики в міжнародному бізнесі» базується на знаннях таких дисциплін, як «Міжнародні відносини», «Економетрика», «Страховання» та взаємопов'язана з дисципліною «Зовнішньоекономічна діяльність України».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Ризики в міжнародному бізнесі» є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують міжнародний профіль фахівця у сфері міжнародних економічних відносин, що допоможе здобувачам вищої освіти оволодіти основними практичними економіко-математичними методами щодо організації системи ризик-менеджменту на підприємстві, а також отримати початкові знання, вміння та навички розроблення, обґрунтування та прийняття управлінських рішень в трансформаційних умовах невизначеності та ризику, оцінювання їх ефективності

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин 4 кредитів ECTS

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Ризики в міжнародному бізнесі» є формування системи знань з управління ризиками в міжнародному бізнесі, умов, форм, методів та інструментарію підвищення ефективності міжнародного бізнесу в умовах невизначеності.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Ризики в міжнародному бізнесі» є:

- розкриття сутності та ролі ризиків в процесі управління;
- аналіз глобальних загроз міжнародному бізнесу;
- формування системи знань про сутність ризик-менеджменту та структуру процесу управління ризиками;
- дослідження світової практики стандартизації управління ризиками;
- ознайомлення з методами аналізу та моделювання ризиків у міжнародному бізнесу;
- вивчення особливостей управління фінансовими ризиками в міжнародному бізнесу;
- вивчення специфіки управління комерційними ризиками в міжнародному бізнесу;
- розуміння психологічних аспектів прийняття економічних рішень в умовах невизначеності та ризику.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Ризики в міжнародному бізнесі» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 3	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4	Здатність працювати в команді.
ЗК 5	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1	Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.
СК 3	Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини

СК 4	Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках.
СК 8	Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2	Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій
ПРН 3	Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.
ПРН 4	Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.
ПРН 5	Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.
ПРН 8	Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.
ПРН 9	Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.
ПРН 13	Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		л	сем	пз	інд		с.р	л	сем	пз	інд	с.р
Модуль 1												
Тема 1. Функціонування в умовах невизначеності та ризику.	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 2. Сутність ризику як економічної категорії	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 3. Якісний та кількісний аналіз економічного ризику	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 4. Методи кількісної оцінки ступеня ризику.	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 5. Ризик і теорія ігор	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 6. Організація управління ризиками	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 7. Методи зниження ризику в різних сферах діяльності	7	1	1	-	-	5	7	-	1	-	-	6
Тема 8. Характеристика виробничих, маркетингових та фінансових ризиків.	7	1	1	-	-	5	7	-	1	-	-	6
Тема 9. Управління фінансовими ризиками.	7	2	2	-	-	3	7	1	1	-	-	5
Тема 10. Управління інвестиційними ризиками	7	2	2	-	-	3	7	1	1	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1	35	7	7			21	35	2	4			29
Модуль 2												
Тема 11. Глобальні загрози міжнародній комерції	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 12. Ризик-менеджмент	7	1	1	-	-	5	7	1	-	-	-	6
Тема 13. Кількісні та якісні методи оцінки ризику.	6	1	1	-	-	4	6	1	-	-	-	5
Тема 14. Методи управління економічними ризиками.	6	1	1	-	-	4	6	1	-	-	-	5
Тема 15. Ризики в міжнародній комерції	6	1	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 16. Управління економічними ризиками в міжнародній комерції	6	1	1	-	-	4	6	1	-	-	-	5
Тема 17. Джерела фінансування ризику	6	1	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 18. Оцінка ефективності методів управління ризиком	6	1	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	24	4	4	-	-	16	24	1	-	-	-	23
<i>Усього годин</i>	120	20	20	-	-	80	120	6	4	-	-	110

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Функціонування в умовах невизначеності та ризику.

1. Функціонування в умовах ризику.
2. Внутрішнє і зовнішнє середовище господарювання.
3. Поняття повної, часткової невизначеності, повної визначеності.
4. Причини виникнення невизначеності.
5. Ситуація невизначеності і ситуація ризику.
6. Особливості керування в умовах невизначеності.
7. Поняття ризик-менеджменту і його особливості в умовах конкурентної боротьби.
8. Стратегічне управління в умовах невизначеності.

Тема 2. Сутність ризику як економічної категорії

1. Наукові погляди на феномен ризику
2. Ризик як економічна категорія
3. Основні властивості ризику
4. Функції ризику
5. Види ризиків

Тема 3. Якісний та кількісний аналіз економічного ризику

1. Крива розподілу імовірності отримання прибутку.
2. Крива розподілу ймовірностей втрат прибутку.
3. Сутність якісного та кількісного аналізу ризиків.
4. Принципи аналізу ризиків.
5. Напрямки аналізу підприємницьких ризиків.
6. Збитки, які виникають в процесі діяльності.
7. Методи аналізу ступеня ризику.

Тема 4. Методи кількісної оцінки ступеня ризику.

1. Статистичний метод, метод аналізу доцільності витрат, метод експертних оцінок.
2. Характеристика експертних процедур, аналітичний метод, метод використання аналогів.
3. Комплексна оцінка ризиків.
4. Імовірність появи випадкової величини, математичне очікування випадкової величини, дисперсія, середньоквадратичне відхилення та коефіцієнт варіації випадкової величини.
5. Характеристика області абсолютної стійкості, нормальної стійкості, області нестійкого стану, критичного стану, кризового стану на основі кривої економічного ризику.
6. Визначення імовірності досліджуваного проекту на основі оцінок імовірності проектів-аналогів.
7. Прогноз очікуваних характеристик.
8. Визначення можливих втрат внаслідок реалізації комбінації ризиків.

Тема 5. Ризик і теорія ігор

1. Моделювання ризику та концепція теорії гри.
2. Теоретико-ігрова модель та її основні компоненти.
3. Творча і формальна складові щодо побудови теоретико-ігрової моделі.
4. Критерії прийняття рішень в умовах ризику.

Тема 6. Організація управління ризиками

1. Сутність, зміст та призначення управління ризиками.
2. Принципи управління ризиками.
3. Заходи мінімізації ризику.
4. Точка беззбитковості і ризик, дерево рішень в управлінні ризиком.
5. Розроблення програми управління ризиками
6. Міжнародні стандарти ризик-менеджменту.

Тема 7. Методи зниження ризику в різних сферах діяльності

1. Характеристика ризиків у міжнародній комерційній діяльності.
2. Сутність комерційних ризиків та їх класифікація.
3. Необхідність урахування фактору невизначеності в міжнародній комерційній діяльності.

Тема 8. Характеристика виробничих, маркетингових та фінансових ризиків.

1. Поняття виробничих ризиків. Категорії виробничих ризиків. Безпосередньо виробничі ризики. Група ризиків, що виникають у процесі розробки стратегії фірми.
2. Постачальницькі ризики. Група ризиків порушення планових термінів.
3. Транспортні ризики і міжнародний стандарт класифікації транспортних ризиків.
4. Поняття маркетингового (реалізаційного) ризику. Безпосередньо збутові ризики. Ризики: недостатньої сегментації ринків збуту; помилково обраного цільового сегмента ринку; помилкового вибору стратегії продажу; неправильної організації й одержання неадекватних результатів маркетингових досліджень; помилкового ціноутворення; невдалої організації мережі збуту і системи просування товару.
5. Ризики взаємодії з контрагентами і партнерами в процесі організації продажу продукції (послуг).
6. Ризики непередбаченої конкуренції.

Тема 9. Управління фінансовими ризиками.

1. Поняття фінансових ризиків. Ризики, пов'язані з купівельною спроможністю грошей: валютні, інфляційні, дефляційні.
2. Ризики непередбачених витрат і перевищення витрат на виробництво.
3. Ризики незабезпечення міжнародної господарської діяльності необхідним фінансуванням.
4. Ризики, пов'язані з вкладенням капіталу (інвестиційні ризики): вкладення коштів у виробничу і невиробничу сфери економіки.
5. Комплексне управління довгостроковими інвестиціями

Тема 10. Управління інвестиційними ризиками

1. Специфічна характеристика інвестиційних ризиків.
2. Загальна характеристика інвестиційних ризиків.
3. Класифікація інвестиційних ризиків за рядом ознак: за економічною характеристикою, за періодом виникнення, за формами інвестування, за джерелами виникнення.
4. Сутність та організація якісного та кількісного аналізу інвестиційного проекту з метою встановлення сумарного ступеню ризику.
5. Сутність моделі оцінки капіталовкладень при наявності фактору невизначеності.
6. Дисконтування як метод оцінки ступеня інвестиційного ризику.
7. Класична модель оцінки капітальних активів (метод CAPM).
8. Особливості формування інвестиційного портфелю за умов ризикового підприємництва.

Модуль 2

Тема 11. Глобальні загрози міжнародній комерції

1. Глобальні ризики
2. Ризики у міжнародній комерції
3. Світові карти ризиків.

Тема 12. Ризик-менеджмент

1. Поняття ризик-менеджменту (PM)
2. Основні правила ризик-менеджменту
3. Менеджер із ризику та його функції
4. Сучасні підходи в ризик-менеджменту
5. Етапи інтегрованого ризик-менеджменту
6. Розроблення програми управління ризиками
7. Міжнародні стандарти ризик-менеджменту

Тема 13. Кількісні та якісні методи оцінки ризику.

1. Якісні методи оцінки ризиків
2. Кількісні методи оцінки ризиків

Тема 14. Методи управління економічними ризиками.

1. Принципи управління ризиками.
2. Система управління ризиками.
3. Основи профілактики ризиків: диверсифікація та лімітування.
4. Самострахування, як метод зниження рівня ризиків.

5. Страхування ризику.
6. Інформація в системі управління ризиками.

Тема 15. Ризики в міжнародній комерції

1. Основні види ризиків в міжнародній комерції
2. Економічні ризики
3. Ризики, пов'язані з процесом митного оформлення
4. Транспортні ризики
5. Ризики, пов'язані з основними положеннями зовнішньоекономічного контракту
6. Ризик вибору і надійності партнера
7. Ризики реалізації

Тема 16. Управління економічними ризиками в міжнародній комерції

1. Хеджування за допомогою форвардних і ф'ючерсних контрактів
2. Хеджування за допомогою своп угод
3. Опціон як інструмент хеджування
4. Страхування ризиків у міжнародній комерції
5. Порівняльна характеристика методів страхування та хеджування ризиків
6. Самострахування як метод управління ризиками

Тема 17. Джерела фінансування ризику

1. Структура витрат за різних методів управління ризиком
2. Фінансування ризику й аналіз ефективності методів управління

Тема 18. Оцінка ефективності методів управління ризиком

1. Економічні критерії оцінки ефективності управління ризиком.
2. Аналіз економічної ефективності страхування і самострахування

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Функціонування в умовах невизначеності та ризику.	1	-
2	Сутність ризику як економічної категорії	1	-
3	Якісний та кількісний аналіз економічного ризику	1	-
4	Методи кількісної оцінки ступеня ризику.	1	-
5	Ризик і теорія ігор	1	-
6	Організація управління ризиками	1	-
7	Методи зниження ризику в різних сферах діяльності	1	-
8	Характеристика виробничих, маркетингових та фінансових ризиків.	1	-
9	Управління фінансовими ризиками.	2	1
10	Управління інвестиційними ризиками	2	1
11	Глобальні загрози міжнародній комерції	1	-
12	Ризик-менеджмент	1	1
13	Кількісні та якісні методи оцінки ризику.	1	1
14	Методи управління економічними ризиками.	1	1
15	Ризики в міжнародній комерції	1	-
16	Управління економічними ризиками в міжнародній комерції	1	1
17	Джерела фінансування ризику	1	-
18	Оцінка ефективності методів управління ризиком	1	-
Усього годин		20	6

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Функціонування в умовах невизначеності та ризику.	1	-
2	Сутність ризику як економічної категорії	1	-
3	Якісний та кількісний аналіз економічного ризику	1	-
4	Методи кількісної оцінки ступеня ризику.	1	-
5	Ризик і теорія ігор	1	-
6	Організація управління ризиками	1	-
7	Методи зниження ризику в різних сферах діяльності	1	1
8	Характеристика виробничих, маркетингових та фінансових ризиків.	1	1
9	Управління фінансовими ризиками.	2	1
10	Управління інвестиційними ризиками	2	1
11	Глобальні загрози міжнародній комерції	1	-
12	Ризик-менеджмент	1	-
13	Кількісні та якісні методи оцінки ризику.	1	-
14	Методи управління економічними ризиками.	1	-
15	Ризики в міжнародній комерції	1	-
16	Управління економічними ризиками в міжнародній комерції	1	-
17	Джерела фінансування ризику	1	-
18	Оцінка ефективності методів управління ризиком	1	-
Усього годин		20	4

9. Теми лабораторних робіт

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Функціонування в умовах невизначеності та ризику.	5	7
2	Сутність ризику як економічної категорії	5	7
3	Якісний та кількісний аналіз економічного ризику	5	7
4	Методи кількісної оцінки ступеня ризику.	5	7
5	Ризик і теорія ігор	5	7
6	Організація управління ризиками	5	7
7	Методи зниження ризику в різних сферах діяльності	5	6
8	Характеристика виробничих, маркетингових та фінансових	5	6

	ризиків.		
9	Управління фінансовими ризиками.	3	5
10	Управління інвестиційними ризиками	3	5
11	Глобальні загрози міжнародній комерції	5	7
12	Ризик-менеджмент	5	6
13	Кількісні та якісні методи оцінки ризику.	4	5
14	Методи управління економічними ризиками.	4	5
15	Ризики в міжнародній комерції	4	6
16	Управління економічними ризиками в міжнародній комерції	4	5
17	Джерела фінансування ризику	4	6
18	Оцінка ефективності методів управління ризиком	4	6
Усього годин		80	110

11. Завдання для самостійної роботи

1. Ризик як економічна категорія
2. Функції ризику
3. Види ризиків
4. Глобальні ризики
5. Ризики у міжнародній комерції
6. Якісні методи оцінки ризиків
7. Кількісні методи оцінки ризиків
8. Основні види ризиків в міжнародній комерції
9. Економічні ризики
10. Ризики, пов'язані з процесом митного оформлення
11. Транспортні ризики
12. Ризики, пов'язані з основними положеннями зовнішньоекономічного контракту
13. Ризик вибору і надійності партнера
14. Ризики реалізації
15. Хеджування за допомогою форвардних і ф'ючерсних контрактів
16. Хеджування за допомогою своп угод
17. Опціон як інструмент хеджування
18. Страхування ризиків у міжнародній комерції
19. Самострахування як метод управління ризиками

Теми рефератів

1. Поняття економічних ризиків у міжнародній комерції
2. Класифікація ризиків у міжнародній комерції
3. Функції економічного ризику та особливості їх реалізації у міжнародній комерції
4. Порівняльний аналіз статистичних і динамічних ризиків у міжнародній комерції
5. Чинники, що зумовлюють виникнення ризикової ситуації для підприємства у міжнародній комерції
6. Фінансові ризики та види їх прояву у міжнародній комерції
7. Особливості комерційних ризиків у діяльності торговельного підприємства
8. Особливості економічного ризику в сучасних умовах господарювання підприємства
9. Чинники, що обумовлюють вибір методу оцінювання економічного ризику у міжнародній комерції
10. Характеристика та особливості кількісних методів оцінювання економічних ризиків у міжнародній комерції
11. Вплив суб'єктивного фактора на оцінювання економічних ризиків у міжнародній комерції
12. Інформаційне забезпечення та його роль в об'єктивізації оцінювання економічних ризиків у міжнародній комерції

13. Вплив зовнішнього оточення підприємства на мінімізацію економічних ризиків
14. Диверсифікація як засіб мінімізації економічного ризику у міжнародній комерції
15. Порівняльний аналіз основних форм профілактики ризиків у міжнародній комерції
16. Організаційні методи мінімізації економічного ризику у міжнародній комерції
17. Аналіз сильних і слабких сторін системи управління ризиками у міжнародній комерції
18. Формування стратегії управління економічними ризиками у міжнародній комерції
19. Використання електронних засобів для формування стратегії управління ризиком у міжнародній комерції
20. Використання чистих стратегій як засобу управління економічним ризиком у міжнародній комерції

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диф.заліку)

1. Аналіз економічної ефективності страхування і самострахувань
2. Визначення імовірності досліджуваного проекту на основі оцінок імовірності проектів-аналогів.
3. Визначення можливих втрат внаслідок реалізації комбінації ризиків.
4. Внутрішнє і зовнішнє середовище господарювання.
5. Дисконтування як метод оцінки ступеня інвестиційного ризику.
6. Економічні критерії оцінки ефективності управління ризиком.
7. Етапи інтегрованого ризик-менеджменту
8. Загальна характеристика інвестиційних ризиків.
9. Заходи мінімізації ризику.
10. Збитки, які виникають в процесі діяльності.
11. Імовірність появи випадкової величини, математичне очікування випадкової величини, дисперсія, середньоквадратичне відхилення та коефіцієнт варіації випадкової величини.
12. Інформація в системі управління ризиками.
13. Кількісні методи оцінки ризиків
14. Класифікація інвестиційних ризиків за рядом ознак: за економічною характеристикою, за періодом виникнення, за формами інвестування, за джерелами виникнення.
15. Класична модель оцінки капітальних активів (метод CAPM).
16. Комплексна оцінка ризиків.
17. Комплексне управління довгостроковими інвестиціями
18. Крива розподілу імовірності отримання прибутку.
19. Крива розподілу ймовірностей втрат прибутку.
20. Критерії прийняття рішень в умовах ризику.
21. Менеджер із ризику та його функції
22. Методи аналізу ступеня ризику.
23. Міжнародні стандарти ризик-менеджменту
24. Міжнародні стандарти ризик-менеджменту.
25. Моделювання ризику та концепція теорії гри.
26. Напрямки аналізу підприємницьких ризиків.
27. Наукові погляди на феномен ризику
28. Необхідність урахування фактору невизначеності в міжнародній комерційній діяльності.
29. Опціон як інструмент хеджування
30. Основи профілактики ризиків: диверсифікація та лімітування.
31. Основні види ризиків в міжнародній комерції
32. Основні властивості ризику
33. Основні правила ризик-менеджменту
34. Особливості керування в умовах невизначеності.
35. Особливості формування інвестиційного портфелю за умов ризикового підприємництва.
36. Поняття виробничих ризиків. Категорії виробничих ризиків. Безпосередньо виробничі ризики. Група ризиків, що виникають у процесі розробки стратегії фірми.

37. Поняття маркетингового (реалізаційного) ризику. Безпосередньо збутові ризики. Ризики: недостатньої сегментації ринків збуту; помилково обраного цільового сегмента ринку; помилкового вибору стратегії продажу; неправильної організації й одержання неадекватних результатів маркетингових досліджень; помилкового ціноутворення; невдалої організації мережі збуту і системи просування товару.
38. Поняття повної, часткової невизначеності, повної визначеності.
39. Поняття ризик-менеджменту (РМ)
40. Поняття ризик-менеджменту і його особливості в умовах конкурентної боротьби.
41. Поняття фінансових ризиків. Ризики, пов'язані з купівельною спроможністю грошей: валютні, інфляційні, дефляційні.
42. Порівняльна характеристика методів страхування та хеджування ризиків
43. Постачальницькі ризики. Група ризиків порушення планових термінів.
44. Принципи аналізу ризиків.
45. Принципи управління ризиками.
46. Причини виникнення невизначеності.
47. Прогноз очікуваних характеристик.
48. Ризик вибору і надійності партнера
49. Ризик як економічна категорія
50. Ризики взаємодії з контрагентами і партнерами в процесі організації продажу продукції (послуг).
51. Ризики незабезпечення міжнародної господарської діяльності необхідним фінансуванням.
52. Ризики непередбачених витрат і перевищення витрат на виробництво.
53. Ризики непередбаченої конкуренції.
54. Ризики, пов'язані з основними положеннями зовнішньоекономічного контракту
55. Ризики, пов'язані з процесом митного оформлення
56. Ризики, пов'язані з вкладенням капіталу (інвестиційні ризики): вкладення коштів у виробничу і невиробничу сфери економіки.
57. Розроблення програми управління ризиками
58. Самострахування як метод управління ризиками
59. Самострахування, як метод зниження рівня ризиків.
60. Система управління ризиками.
61. Ситуація невизначеності і ситуація ризику.
62. Специфічна характеристика інвестиційних ризиків.
63. Статистичний метод, метод аналізу доцільності витрат, метод експертних оцінок.
64. Стратегічне управління в умовах невизначеності.
65. Страхування ризиків у міжнародній комерції
66. Страхування ризику.
67. Структура витрат за різних методів управління ризиком
68. Сутність комерційних ризиків та їх класифікація.
69. Сутність моделі оцінки капіталовкладень при наявності фактору невизначеності.
70. Сутність та організація якісного та кількісного аналізу інвестиційного проекту з метою встановлення сумарного ступеню ризику.
71. Сутність якісного та кількісного аналізу ризиків.
72. Сутність, зміст та призначення управління ризиками.
73. Сучасні підходи в ризик-менеджменту
74. Творча і формальна складові щодо побудови теоретико-ігрової моделі.
75. Теоретико-ігрова модель та її основні компоненти.
76. Точка беззбитковості і ризик, дерево рішень в управлінні ризиком.
77. Транспортні ризики і міжнародний стандарт класифікації транспортних ризиків.
78. Фінансування ризику й аналіз ефективності методів управління
79. Функціонування в умовах ризику.
80. Характеристика експертних процедур, аналітичний метод, метод використання аналогів.
81. Характеристика області абсолютної стійкості, нормальної стійкості, області нестійкого стану, критичного стану, кризового стану на основі кривої економічного ризику.

82. Характеристика ризиків у міжнародній комерційній діяльності.
83. Хеджування за допомогою своп угод
84. Хеджування за допомогою форвардних і ф'ючерсних контрактів
85. Якісні методи оцінки ризиків

13. Методи навчання

1. Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія тощо); методи візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій тощо); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

2. Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (метод візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій та інші); дослідницький метод, пошуковий метод (робота з навчально-методичною літературою: рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо); метод проблемного виконання, репродуктивний метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Ризики в міжнародному бізнесі» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді: *усного та письмового опитування, фронтального опитування, доповідей, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних завдань тощо.*

- для модульного контролю у вигляді: *письмової відповіді (теоретичні питання, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач тощо).*

- для підсумкового контролю у вигляді *диференційованого заліку у формі письмової відповіді (теоретичні питання, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач тощо).*

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену або заліку.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Ризики в міжнародному бізнесі» є підсумковий контроль – диференційований залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного, модульного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «Ризики в міжнародному бізнесі» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Модульний контроль

Навчальна дисципліна «Ризики в міжнародному бізнесі» передбачає виконання двох модульних контрольних робіт. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Ризики в міжнародному бізнесі» оцінюється в **10 балів**. Максимальна сумарна кількість балів за модульний контроль складає **20 балів**.

Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового контролю у разі набрання ним за результатами поточного та модульного контролю не менше **20 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння (змістового модуля) навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за диференційований залік з початкової дисципліни «Ризики в міжнародному бізнесі» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проекту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Приклад для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота																		Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1										Змістовий модуль 2										Самостійна робота
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18			
1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10	40	100
Модульний контроль 1 - 10										Модульний контроль 2 - 10										

Приклад для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Ризики в міжнародному бізнесі» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна

1. Аранчій В.І. Томілін О.О. Міжнародні розрахунки і валютні операції. 2018.
2. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції. 2019.
3. Корогодова О. О. Митна справа: ризики, виклики, можливості міжнародного співробітництва. Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність, 2020.
4. Мангушев Д. В. Тітов, І. В. Використання акредитивної форми розрахунку у зовнішньоекономічній діяльності підприємств. Міжнародний науковий журнал Науковий огляд, 2020, 4.67: 6-14.
5. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. — Тернопіль: Вектор, 2013. — 572 с.
6. Моїсєнко Т.Є. Міжнародна торгівля: конспект лекцій. 2018.
7. П'ятницька Г. Т., Григоренко О. М. Електронна комерція B2C: розвиток у Східній Європі, ризики та ефект інституціонального витіснення. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку, 2019, 1.1.- с.121-129.
8. Ронаєва А. Г. Моделювання оцінювання ризиків інформаційної безпеки. 2018. Master'sThesis. Сумський державний університет.

Допоміжна

9. Гаряєва Г.М. Міжнародні розрахунки та правові норми застосовувані у міжнародному приватному праві. 2019.

10. Мазуренко В. І. Вплив цифровізації на сферу міжнародних валютно-фінансових відносин. Міжнародні відносини Серія" Економічні науки", 2019, 2.20.

11. Штулер І.Ю. Лютак О.М., Баула О.В. Вплив митно-тарифного регулювання на розвиток світових ринків продовольчих та непродовольчих товарів// Актуальні проблеми економіки. – 2018. - №12. - С.75-82

12. Штулер І.Ю., Лях І.М. Сценарний аналіз визначення ключових інструментів забезпечення фінансової стабілізації в контексті транскордонного співробітництва// IX Міжнародний науково-практичний семінар «Транскордонне співробітництво як форма розвитку міжнародної інтеграції». - м. Луцьк, 24.05.2019. - с. 125- 130.

20. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. www.weforum.org
2. www.me.gov.ua
3. www.investfunds.ua
4. www.itar-tass.com
5. www.zn.ua
6. www.ts.nist.gov